

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL

2004

tijdvak 1

AARDRIJKSKUNDE CSE GL EN TL

AARDRIJKSKUNDE VBO-MAVO-D

inzenden scores

Verwerk de scores van de alfabetisch eerste vijf kandidaten per school in het programma Wolf of vul de scores in op de optisch leesbare formulieren.

Zend de gegevens uiterlijk op 2 juni naar de Citogroep.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 REGELS VOOR DE BEOORDELING

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO- 02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 ALGEMENE REGELS

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
 - 3.5 indien meer dan een voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord

- gevraagd worden, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
- 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan een antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het beoordelingsmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
Voor de beroepsgerichte programma's in de basisberoepsgerichte leerweg geldt:
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de door het bevoegd gezag gegeven regels.

3 VAKSPECIFIEKE REGELS

Voor dit centraal schriftelijk examen Aardrijkskunde GL en TL en Aardrijkskunde VBO-MAVO-D kunnen maximaal 55 scorepunten worden behaald.

4 BEOORDELINGSMODEL

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 punt toegekend.

OMGAAN MET NATUURLIJKE HULPBRONNEN

- 1 **maximumscore 1**
Uit het antwoord moet blijken dat het water weer (direct) in zee valt.
 - 2 **maximumscore 1**
Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
 - uitstroming van grondwater naar zee
 - afstroming van water over het oppervlak
 - 3 **B**
 - 4 **A**
 - 5 **maximumscore 1**
Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
 - Grondwater hoeft slechts licht gezuiverd te worden/is minder vervuild.
 - Zuivering van grondwater is in verhouding met de zuivering van oppervlaktewater goedkoper.
- Opmerking*
Goed gerekend mag worden: op grotere diepte zitten geen bacteriën of virussen.
- 6 **maximumscore 1**
Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
 - Bestrijdingsmiddelen van de landbouw komen in het grondwater terecht.
 - Er wordt olie geloosd door binnenvaartschepen op de rivieren.
 - Elektriciteitscentrales lozen koelwater in de rivieren.
 - Huishoudens lozen afvalwater in de rivieren.
 - 7 **maximumscore 1**
Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
 - Een deel van deze vervuiling komt uit het buitenland.
 - Veel van ons water komt via rivieren uit het buitenland.
 - De Rijn en Maas stromen ook in andere landen.
 - 8 **C**
 - 9 **maximumscore 1**
Voorbeelden van een juist antwoord zijn:
 - Minder verdamping geeft minder waterverlies.
 - Je kunt de watervoorziening gericht afstemmen op behoefte van de plant.
 - 10 **A**

Vraag	Antwoord	Scores
○ 11	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: → Er verdampt meer water dan er wordt aangevoerd. → Mensen onttrekken te veel water aan het meer (vooral voor irrigatie). → Er komt minder water van de rivieren.	
● 12	B	
○ 13	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: → Er zijn verschillende landen bij betrokken. → Er is niet genoeg geld voor. → Gevolgen voor de waterhuishouding (verzilting) zijn niet bekend.	
○ 14	maximumscore 1 Annouk: Egypte zal eerder een oorlog beginnen als dit land minder water krijgt dan het nodig heeft/Egypte ligt stroomafwaarts.	
○ 15	maximumscore 2 • 1 onjuist • 2 juist	 1 1
○ 16	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: → Het regenwater is 'schoon' en hoeft (bijna) niet gezuiverd te worden → Het laten verdwijnen van 'schoon' water in het riool is jammer. → Er zijn minder kosten voor waterzuivering.	
○ 17	maximumscore 1 Als de auto aan huis wordt gewassen, dan komt het vuile water rechtstreeks terecht in de bodem en vervolgens in het grondwater.	
○ 18	maximumscore 2 Q en S per juist antwoord	 1
○ 19	maximumscore 2 • 1 juist • 2 onjuist	 1 1
○ 20	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: → Bij de verbranding van biomassa komen stoffen vrij die zure regen veroorzaken. → Bij de verbranding van biomassa komen vervuilende stoffen vrij.	

Vraag	Antwoord	Scores
○ 21	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Het is de meest schone energie. → Er is geen uitstoot van stoffen die zure regen veroorzaken. → Het zijn onuitputtelijke bronnen. <p><i>Opmerkingen</i></p> <p><i>Goed gerekend mag worden: op den duur goedkoper.</i></p> <p><i>Fout is: zon, wind en water zijn gratis.</i></p>	
○ 22	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> → voorraden raken uitgeput → uitstoot van broeikasgassen → vervuiling van het milieu 	
● 23	C	
○ 24	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> → Door het grote aantal jaarlijkse uren zonneshijns dat Australië heeft. → Door de hoge (gemiddelde dag)temperaturen die Australië heeft. → Er valt weinig neerslag / er is weinig bewolking. <p>per juist antwoord</p>	1

TRANSPORT EN INFRASTRUCTUUR

● 25	D	
● 26	A	
○ 27	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • 1 onjuist • 2 juist 	1 1
● 28	B	
● 29	B	
○ 30	<p>maximumscore 2</p> <p>Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Een schip heeft meer laadvermogen. → Een schip is goedkoper. → Een schip heeft minder last van files. → Een schip is minder gevoelig voor het weer. <p>per juist antwoord</p>	1
○ 31	<p>maximumscore 1</p> <p>Voorbeelden van een juist antwoord zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Om automobilisten de gelegenheid te geven een andere route te nemen. → Om de doorstroming op het wegennet te bevorderen. 	

Vraag	Antwoord	Scores
○ 32	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: → Een straalschip kan veel meer tegelijk vervoeren dan een vrachtvliegtuig. → De transportkosten zijn lager.	
○ 33	maximumscore 1 Een straalschip gaat veel sneller dan een gewoon vrachtschip.	
● 34	D	
○ 35	maximumscore 2 • 1 juist • 2 juist	1 1
○ 36	maximumscore 1 Uit het antwoord moet blijken dat met het toenemen van de afstand de vrachtauto een duurder vervoermiddel wordt dan de trein of het binnenschip.	
○ 37	maximumscore 2 • 1 juist • 2 juist	1 1
○ 38	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: → Bremen kan het havengeld verlagen. → Bremen kan proberen meer te automatiseren.	
	<i>Opmerking</i> <i>Meer service/promotie/reclame mag worden goed gerekend.</i>	
● 39	B	
○ 40	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: → Het ligt vlakbij enkele grote steden (Aken, Luik, Maastricht). → Het ligt vlakbij Duitsland en België. → Het is zeer goed bereikbaar via verschillende autowegen.	
○ 41	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: → Het is er minder druk. → Er zijn kortere wachttijden. → Het is aanzienlijk goedkoper.	
● 42	C	
○ 43	maximumscore 1 Voorbeelden van een juist antwoord zijn: → De aanleg van een pijpleiding levert werkgelegenheid op. → Overslag van de olie in de haven levert werkgelegenheid op. → Er kunnen belastinginkomsten geheven worden. → Het onderhoud van de pijpleiding levert werkgelegenheid op.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

44 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- De aanleg levert maar voor een korte periode werk op.
- Problemen met de pijpleiding leveren Kameroen milieu-overlast op.

45 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- De winsten verdwijnen naar het buitenland.
- Deze industrie vraagt hoog opgeleide werknemers die waarschijnlijk uit het buitenland komen.
- Zonder goed (sociaal, economisch) beleid profiteert de bevolking er niet of nauwelijks van.

Opmerking

De exploitatie duurt slechts 25 jaar, mag worden goed gerekend.

46 **maximumscore 1**

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- De aanlegkosten zijn te hoog.
- De onderhoudskosten van asfalt zijn erg hoog.

47 **B**

BRONVERMELDING

figuur 1	Vrij naar: Water, Henk Donkers, 2000
kaart 1	Vrij naar: De Grote Bosatlas, 2001
tekst 1	Vrij naar: de Volkskrant, 13-4-2002
tekst 2	Vrij naar: NRC Handelsblad, 9-3-2000
tekst 3	Vrij naar: NRC Handelsblad, 9-3-2000
kaart 2	Vrij naar: De Grote Bosatlas, 2001
kaart 3	Vrij naar: de Volkskrant, 3-3-2001
kaart 4	Vrij naar: de Volkskrant, 3-3-2001
tekst 4	Vrij naar: Plan verbinding rivieren, Zuiderlicht; Wetenschap en techniek, 2001
kaart 5	Vrij naar: De Grote Bosatlas, 2001
tekst 5	Vrij naar: NRC Handelsblad, 9-3-2000
kaart 6	Vrij naar: De Grote Bosatlas, 2001
foto 1	Bron: Eigen archief
figuur 2	Vrij naar: Folder De Berkte, z.j.
tekst 6 P	Vrij naar: NRC Handelsblad, 19-8-2002
tekst 6 Q	Vrij naar: de Volkskrant, 8-6-2002
tekst 6 R	Vrij naar: NRC Handelsblad, 24-8-2002
tekst 6 S	Vrij naar: de Volkskrant 7-8-2002
tekst 7	Vrij naar: de Volkskrant, 6-7-2002
tekst 8	Vrij naar: de Volkskrant, 20-12-2001
tekst 9	Vrij naar: Overijssels Dagblad, 15-6-2002
figuur 3	Vrij naar: de Volkskrant, 23-8-2002
tabel 1	Bron: www.knmi.nl
diagram 1	Vrij naar: WKI, KNMI, De Bilt
figuur 4	Vrij naar: Utrechts Nieuwsblad, 10-12-2001
tekst 10	Vrij naar: NOS Journaal, 23-9-2002
foto 2	Bron: ROM Magazine, juli/augustus 2002
foto 3	Bron: Mainport News, oktober 2002
foto 4	Bron: Eigen archief
figuur 5	Bron: Utrechts Nieuwsblad, 6-10-2001
diagram 2	Vrij naar: De Gelderlander, 2-9-2000
diagram 3	Vrij naar: de Volkskrant, 24-9-2002
tabel 2	Vrij naar: Feiten en Cijfers, Schiphol group, 2000
kaart 7	Vrij naar: De Grote Bosatlas, 2001
tekst 11	Bron www.maa.nl
kaart 8	Vrij naar: De Grote Bosatlas, 2001
foto 5	Bron: Introduction to Geography, E.F. Bergman en W.H. Renwick, 1999
kaart 9	Vrij naar: De Grote Bosatlas, 2001
kaart 10	Bron: Eigen archief
kaart 11	Bron: Eigen archief
kaart 12	Bron: Eigen archief
kaart 13	Bron: Eigen archief